

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2006/07:41

Stenografiska
uppteckningar
2006/07:41

Fredagen den 14 september

1 § Rättsliga och inrikes frågor

Statssekreterare Magnus Graner

Återrapport från ministerrådsmöte den 12 och 13 juni 2007

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 18 september 2007

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statssekreterare Magnus Graner med medarbetare välkomna.

Vi kommer att behandla punkterna på rådsagendan statsrådsvis, det vill säga statssekreterarvis, och vi börjar för statssekreterare Graners del med återrapporten från ministerrådsmötet i juni. Den rapporten är tidigare utsänd till nämndens ledamöter, så den var inte med i utskicket nu. För er som saknar den finns den här framme på podiet.

Om statssekreteraren vill lägga till någonting till den rapport som redan är utsänd är han välkommen att göra det.

Anf. 2 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Innan jag går in på det kanske jag ska nämna, fru ordförande, att det fortfarande saknas några rådsdokument och att vi vid behov får komplettera underlaget inför RIF-rådet. Jag räknar dock med att den information som jag nu lämnar är den som kommer att finnas tillgänglig inför RIF-rådet.

När det gäller återrapporten, fru ordförande, är det två frågor som jag särskilt skulle vilja notera. Den första är att ordförandeskapet i juni konstaterade att det finns en politisk överenskommelse om förslaget till rådsbeslut om integrering av Prümfördraget i EU:s rättsordning. Man har med andra ord kommit så långt att kärnan i Prümsamarbetet faktiskt ska utvidgas till 27 stater. Enligt ordförandeskapet måste målet vara att före årets slut få ett genomförandebeslut klart.

Den andra frågan, fru ordförande, som jag vill nämna särskilt är att rådet nådde en politisk överenskommelse också om innehållet i rambeslutet om utbyte av uppgifter ur kriminalregister. Syftet med rambeslutet är att förbättra utbytet av information ur medlemsstaternas kriminalregister – ett praktiskt samarbete som vissa medlemsstater, främst Tyskland och Frankrike, har bedrivit länge. Med rambeslutet kommer man i framtiden att ha rättslig grund för det samarbetet.

Det var de frågor jag särskilt ville lyfta fram i återrapporten.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och återrapporten. Vi ska så småningom lägga den till handlingarna, när vi har gått förbi statssekreterare Lind med samma återrapport.

Vi går över till information och samråd inför det kommande ministermötet och tar fram den blå agendan. Vi brukar ta A-punktsfrågor allra sist, och vi går nu in på B-punkterna. Den första är en informationspunkt, Tredje rapporten om ömsesidig viseringsfrihet, och den tar vi med Gustaf Lind. Den första Ask-Graner-frågan är punkt 5, "Europadag mot dödsstraff".

Jag ska säga till er som var med i justitieutskottet i går – och till er som inte var med – att den här frågan inte ska blandas ihop med den fråga om dödsstraff som på italienskt initiativ har varit föremål för diskussion om att göra något i FN. Frågan om det italienska FN-initiativet har varit i nämnden förut. Den här frågan är däremot ny i nämnden, och det är en beslutspunkt som ni har fått underlag inför.

Anf. 4 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Fru ordförande! Kommissionen föreslog i juni i år att EU ska anta en förklaring om att en årlig Europadag mot dödsstraff ska inrättas och högtidlighållas den 10 oktober varje år. Dödsstraff förekommer som bekant inte inom EU, och EU verkar aktivt internationellt, som fru ordföranden var inne på, för ett globalt avskaffande av dödsstraffet. Datumet den 10 oktober är valt med hänsyn till att den dagen av olika NGO:er utsetts till världsdagen mot dödsstraff.

Sverige är en kraftfull motståndare till dödsstraffet och välkomnar därför kommissionens förslag.

Anf. 5 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Jag har läst någonstans att Polen bejakar dödsstraff och tycker att det är ett bra sätt att straffa folk. Jag undrar om det på något sätt ställer till bekymmer för det här.

Anf. 6 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Att säga att Polen bejakar dödsstraff är väl att gå lite långt. Jag har också förstått att det finns enstaka politiker i Polen, måhända högt uppsatta, som kan tänka sig en diskussion om dödsstraffet. Polen har inte dödsstraff i dag, och det finns möjligen anledning att tro att Polen är det land om något som kan tänkas ha synpunkter på det här förslaget.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Det är alltså upp till nämnden att fatta beslut i den här frågan, och jag finner då sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Punkt 6 är Ändringar av bestämmelser i domstolens stadga i syfte att skyndsamt införa ett förfarande för förhandsavgörande. Det är en informationspunkt. Förslaget till rådsbeslut har funnits tillgängligt på kansliet. Frågan har varit i EU-nämnden förr, även om det är något år sedan sist, och då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt.

Anf. 8 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Fru ordförande! Låt mig ge en kort bakgrund. Som ni kanske minns har kommissionen i samband med halvtidsutvärderingen av Haagprogrammet i ett meddelande föreslagit att man tar bort de begränsningar som ännu finns i EG-domstolens behörighet på området för asyl- och invandringsfrågor och civilrätt samt på området för frihet, rättvisa och säkerhet. Begränsningarna består främst i att enbart domstolar som dömer i sista instans får och ska begära förhandsavgörande från EG-domstolen när frågor uppkommer om EU-rättens tolkning och giltighet, medan underinstanserna däremot saknar denna möjlighet.

Mål på de områden som jag nyss nämnde kan ställa särskilda krav på skyndsamhet i handläggningen. EG-domstolen anser därför att det är nödvändigt att det inrättas ett nytt förfarande för brådskande mål och förhandsavgöranden för att kunna möta dessa krav. Detta är en förutsättning för att begränsningar i dess behörighet ska tas bort. Detta kräver att man inför en bestämmelse i domstolens stadga som tillåter att rättegångsreglerna får avvika från stadgan på visst sätt vid förfarandet i brådskande mål.

Domstolen har nu lämnat ett förslag till ett sådant förfarande, och jag tänkte inte gå in på det i detalj eftersom det är av väldigt teknisk natur. Förslaget ska presenteras vid rådsmötet på tisdag den 18 september.

Vi får återkomma i frågan när vi hunnit studera förslaget närmare. Jag kan dock redan nu säga att vi tycker att det finns ett uppenbart behov av de förändringar som föreslås.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Det här är, som sagt, information inför en information i dag, men den som vill yttra sig om det får göra det. Jag finner att det inte är så. Vi tackar för informationen i denna fråga.

Vi går vidare till punkt 7, En europeisk övervakningsorder. Det är en riktlinjedebatt, det vill säga att nämnden ska höra regeringens inriktning inför densamma och fatta beslut om samråd i den, i alla fall vad gäller första delen. Den andra delen, initiativ av Tyskland och Frankrike, är en informationspunkt här.

Anf. 10 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Det är två olika frågor, som sagt var. Jag börjar med förslaget till rådets rambeslut om en europeisk övervakningsorder.

Rambeslutet presenterades av kommissionen i augusti 2006. Syftet med rambeslutet är att EU-medborgare eller personer med hemvist i ett annat EU-land inte i lika stor utsträckning som i dag ska sitta häktade i rättegångslandet i avvaktan på rättegång utan ska kunna återvända till sitt hemland och där ställas under tvångsmedel, till exempel reseförbud eller anmälningsskyldighet. Hemlandet ska garantera att personen återförs till rättegångslandet för rättegång.

Förhandlingsarbetet inleddes i våras, och det har vid förhandlingarna framkommit att en majoritet av medlemsstaterna, däribland Sverige, är positiva till syftet med rambeslutet men anser att förslaget i stora delar behöver omarbetas. Syftet med behandlingen nu är att medlemsstaterna ska komma överens om en allmän inriktning för det fortsatta arbetet med rambeslutet.

Ordförandeskapet föreslår nu följande två riktlinjer.

För det första: En europeisk övervakningsorder ska bygga på principen om ömsesidigt erkännande. Särdragen i medlemsstaternas rättssystem ska tas i beaktande när det gäller förutsättningarna och villkoren för utfärdande av en europeisk övervakningsorder. Den utfärdande medlemsstatens diskretion bör dock begränsas så att samarbetet mellan medlemsstaterna blir enkelt, snabbt och effektivt.

För det andra: Man bör skapa flexibla regler för erkännande och verkställighet av en europeisk övervakningsorder och då titta på de grepp och de lösningar som finns i rambeslutet om erkännande och övervakning av villkorliga och alternativa påföljder. Dock bör de två rambesluten hållas isär, eftersom de rör olika faser i rättegångsförfarandet och dessutom befinner sig på olika stadier i förhandlingarna.

Fru ordförande! Vi är fortsatt positiva till ett nytt instrument på området och till syftet bakom detsamma och den allmänna inriktning som ordförandeskapet föreslår. Rambeslutet ökar möjligheterna att använda alternativ till anställning och häktning, varigenom antalet frihetsberövanden minskar.

Även om antalet fall då ett instrument som det föreslagna skulle kunna tillämpas antagligen är begränsat innebär instrumentet att skyddet för den enskilde individen stärks. Vi tycker att det är viktigt att vi inom EU arbetar också med instrument som inte i första hand leder till represiva åtgärder mot den enskilde utan också till det motsatta.

Vi vill också betona vikten av ett enkelt och effektivt system för återförande när den åtalade vägrar att återvända till rättegångslandet. Man har i detta sammanhang diskuterat vilket system för återförande som ska gälla – den europeiska arresteringsordern eller ett eget system som föreslås i instrumentet. Vi föredrar preliminärt ett eget system. Arresteringsordern har ett helt annat syfte än övervakningsordern, som syftar till att stärka skyddet för den enskilda individen. Det skulle krävas många ändringar och särlösningar om man skulle använda sig av arresteringsordern, till exempel vad gäller straffrösklar, tidsfrister och vägransgrunder. Fördelarna om man i stället väljer att tillämpa ett eget system är att systemet troligtvis blir enklare att tillämpa och att instrumentet sannolikt kommer att användas i större utsträckning.

I det fortsatta arbetet med rambeslutet anser vi vidare att vi bör inrikta oss på de åtgärder som är kända av de flesta medlemsstaterna, såsom reseförbud och anmälningsplikt. Andra åtgärder bör bli föremål för frivillig reglering. Rambeslutet bör vidare inte begränsas till allvarigare brott. Ur ett svenskt perspektiv synes det orimligt att en person som är misstänkt för ett allvarigare brott får förmånen att vistas i sitt hemland i avvaktan på rättegång, medan en person som är misstänkt för mindre allvarlig brottslighet i stället häktas i ett land där han eller hon har ringa anknytning.

Jag stannar här när det gäller det första rambeslutet. Jag kan säga något kort om det andra också, alternativt avvakta.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Vi kan väl ta rambesluten ett i taget.

Anf. 12 HILLEVI ENGSTRÖM (m):

Fru ordförande! Det är positivt att det här har gått framåt. En viktig aspekt är att man måste försöka att förkorta tiden mellan häktning och rättegång. Det är otroligt långa tider det handlar om.

Om svenska medborgare kommer tillbaka till Sverige och det sedan går ett, två eller tre år innan det blir rättegång har de hunnit bygga upp ett liv och kanske börjat arbeta, studera eller liknande. Varje gång en sådan person ska återbördas till ett annat land för rättegång kommer det att vara förknippat med en massa problem. Därför måste man jobba med att få ned de långa väntetiderna, speciellt i dessa fall, för jag tror att de är olyckliga.

Anf. 13 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Vi har ingen annan uppfattning. Jag kan glädja ledamoten med att berätta att det pågår ett arbete i ett annat projekt för att komma till rätta med de frågorna.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Kan vi då gå till beslut i punkt 7 a? Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg i de fortsatta förhandlingarna i denna fråga.

Vi går vidare till 7 b, alltså initiativet från Tyskland och Frankrike med flera, som har varit beslutspunkt i EU-nämnden förut men är informationspunkt i dag. Det var tvärtom i den förra frågan.

Anf. 15 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Fru ordförande! Tyskland och Frankrike lade i januari i år fram ett förslag till rambeslut om erkännande och övervakning av villkorliga och alternativa påföljder. Vad det handlar om är att förbättra samarbetet inom EU när det gäller erkännande och verkställighet av varandras icke frihetsberövande påföljder. En person som inte har sin hemvist i den dömande staten ska oftare kunna dömas till en icke frihetsberövande påföljd som han eller hon kan verkställa i sitt hemland. På så sätt underlättas den dömdes sociala återanpassning.

Vid det här RIF-rådet vill ordförandeskapet informera om läget i förhandlingarna om rambeslutet efter att RIF-rådet i juni nådde en gemensam syn i vissa centrala frågor. Det är alltså, som sagt, en ren informationspunkt som Sverige inte har någon anledning att ha någon synpunkt på.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen i denna fråga.

Vi går till punkt 8 på rådsagendan, det vill säga övriga frågor på RIF-rådet som omfattas av statsrådets och statssekreterarens ansvarsområden. Finns det några sådana att säga något om?

Anf. 17 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Fru ordförande! Tyskland har meddelat att man under den här punkten kommer att informera om nationellt vidtagna åtgärder för att avstyra en terroristattack. Några ytterligare frågor har inte anmälts.

Anf. 18 SONIA KARLSSON (s):

Fru ordförande! På förra EU-nämndssammanträdet ville jag ha svar på en fråga om regeringens EU-arbetsprogram. Då hänvisades jag till i dag, för det gäller frågor som har med säkerhet att göra. I programmet finns ett avsnitt "Val av lag för skilsmässa (Rom III)". I arbetsprogrammet står: "Regeringen förordar i första hand att några lagvalsregler inte antas eftersom regler som innebär att möjligheten att få skilsmässa i svensk domstol skulle inskränkas för vissa grupper. Utgångspunkten måste vara att svensk domstol skall tillämpa svensk lag i skilsmässomål."

Det som bekymrar mig är att det står att regeringen "i första hand" förordar detta, men det står inget om vad man tänker göra i andra hand. I den diskussion som vi tidigare har haft här i EU-nämnden har jag uppfattat att vi över partigränserna och även regeringen har varit överens om att det bara finns ett alternativ och att vi står fast vid den svenska ståndpunkten även om vi blir ensamma. Därför är jag lite orolig när det gäller vad detta innebär.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Nu är ju detta inte någon övrig fråga på rådsagendan, men visst kan vi låta statssekreteraren svara på den här och nu.

Anf. 20 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Man kan säga – även om det kan framstå som lite enahanda – att regeringen inte har någon andrahandsuppfattning om detta. Det finns bara en förstahandsuppfattning att dessa regler inte behövs. I andra hand motsätter vi oss de förslag som har kommit från andra medlemsstater – om man nu ska konstruera en andrahandsuppfattning.

Anf. 21 SONIA KARLSSON (s):

Fru ordförande! Jag blev upplyst vid förra sammanträdet om att det var i dag jag skulle kunna ta upp frågan.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Ja, men vi har en timme kvar på mötet. Frågan är bara var detta hör hemma på agendan.

Anf. 23 SONIA KARLSSON (s):

Låt mig ändå kommentera svaret. Jag blir nöjd med att regeringen säger att det som i första hand gäller är det som står, det vill säga att svensk lag ska tillämpas, och att vi i andra hand säger nej även om vi blir ensamma. Då är jag nöjd med svaret.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare på den blå agendan till mötet i den gemensamma kommittén på ministernivå, det vill säga organet som reglerar Schengen, även för de Schengenmedlemmar som inte är EU-medlemmar. Punkt 2 är en lägesrapport om SIS one for all. För nämndens del är den en informationspunkt. Den var senast uppe i nämnden i december 2006. Statssekreteraren kan väl berätta om det har hänt något sedan dess.

Anf. 25 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Fru ordförande! Beträffande den här punkten hade jag tänkt hänvisa till det skriftliga materialet, men en sen justering av agendan har gjorts som jag ändå vill nämna. Under den här punkten kommer ordförandeskapet att ta upp en fråga om kroatiska id-kort. Det har under utvärderingen av Ungern och Slovenien visat sig att dessa länder har bilaterala avtal med Kroatien som ger kroatiska medborgare rätt att resa in i dessa länder med endast sina nationella id-kort. Det vill säga att något pass inte behöver uppvisas eller stämplas. Eftersom Schengenregelverket bland annat kräver att resehandlingar stämplas har man ansett att denna överenskommelse inte är helt förenlig med regelverket.

De berörda länderna har nu presenterat ett åtgärds paket. Åtgärds paketet har diskuterats i Coreper och kommer att tas upp på RIF-mötet. För närvarande inväntar vi ett utlåtande från rådets rättstjänst om huruvida man där anser att det föreslagna åtgärds paketet innebär att avtalen blir förenliga med regelverket. Vår uppfattning är att man måste hitta en legal lösning på problemet och inte medge undantag från lagstiftningen. Undantag skulle kunna skapa oönskade prejudikat för framtida anslutningar.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Tack för det. Jag kan i sammanhanget nämna att punkt 16 på den listan över troliga A-punkter – den har en jättelång rubrik som börjar med ”Hörande av Europaparlamentet om utkastet” med mera – också delvis berör bestämmelser för ansökarländer. Vill statssekreteraren kommentera detta också?

Anf. 27 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Vi gick igenom den listan och konstaterade att sambandet mellan de två punkterna torde vara följande. Om inte en överenskommelse kan träffas som Ungern och Slovenien kan acceptera kommer Ungern och Slovenien i första hand att utgå från den lista över länder som går till Europaparlamentet, enligt vad som framgår av punkt 16 på A-punktslistan. Vad som händer i andra hand vet jag inte. Men detta är vad som torde inträffa.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Då får nämnden tacka för informationen i den punkten så länge. Vi har säkert anledning att återkomma framöver.

Punkt 3 är också en lägesrapport, om SIS 2.

Anf. 29 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Fru ordförande! Inget ställningstagande krävs, och jag får hänvisa till det skriftliga materialet.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Då får vi tacka för informationen.

Vi vänder på det blå bladet. Också punkt 4 är en Ask–Graner-fråga, nämligen lägesrapport om nätverk.

Anf. 31 Statssekreterare MAGNUS GRANER :
Fru ordförande! Inget ställningstagande krävs. Jag får hänvisa till det skriftliga materialet.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:
Kan vi tacka för informationen även i den frågan? Svaret är ja.
Punkt 5 är uppdelad mellan statsrådet och statssekreterare efter föredragandeyrken. Såvitt jag förstår är det punkterna b och c som berör Ask–Graner. Närmast har vi punkt b, information om utvecklingen av europeiskt nätverk med mera. Den frågan var senast i nämnden i april, då vi fick information.

Anf. 33 Statssekreterare MAGNUS GRANER:
Fru ordförande! Det är mycket riktigt punkterna b och c som jag tänkte uppehålla mig vid.

Vi ska vid det här rådsmötet bara få uppdaterad information om vad som händer vid gränserna i Medelhavet. Det finns alltså ingen fråga att ta egentlig ställning i. Men jag vill ändå säga några ord om vad vi väntar oss.

Som ni vet söker sig allt fler människor sjövägen från Afrika till Europa. Detta skapar svårigheter för medlemsstaterna vid Medelhavet, men det mest tragiska är naturligtvis att många skadas eller drunknar på vägen. För att möta den problematiken samordnar Frontex i år bland annat gemensamma operationer i Medelhavet. Ett exempel är operation Hera, som äger rum mellan Kanarieöarna och Nordvästafrika. Jag är glad över att polisen i Skåne och Östergötland under sommaren har kunnat bidra med varsin polis till den operationen.

Europeiska rådet har uppmanat Frontex att tillsammans med medlemsstaterna vid Medelhavet inrätta ett kustbevakningsnätverk. Tanken är att man ska förena sina resurser och förbättra sitt informationsutbyte. Frontex har samordnat förberedelserna, och nätverket har under sommaren påbörjat sitt operativa arbete.

Ni känner sedan tidigare till Frontex förteckning över den gränskontrollsutrustning som medlemsstaterna är villiga att låna ut till varandra. Våra berörda myndigheter har konstaterat att deras utrustning behövs nationellt i den dagliga verksamheten, men detta kan komma att förändras över tiden. Andra medlemsstater har hittills anmält bland annat sammanlagt 37 fartyg, 14 helikoptrar och sju flygplan. Det är bra. Den här verktygslådan kommer att effektivisera Frontex arbete.

Till sist kan jag berätta att Rabitförordningen har antagits under sommaren. Frontex styrelse har sedan dess diskuterat storleken på den personalpool som behövs och nu kommit fram till en siffra på 500–600 personer. Styrelsen har hittills inte beslutat hur många personer varje land ska bidra med. Våra gränskontrollerande myndigheter har i alla fall meddelat Frontex att man är beredd att utse 20 personer. Av dem får Frontex sedan utnyttja maximalt fem personer samtidigt.

Anf. 34 MARYAM YAZDANFAR (s):
Jag uppfattar det som att vi diskuterar punkt 5 b och punkt 5 c samtidigt. Trots att det handlar om informationspunkter vill jag påpeka att vi socialdemokrater tidigare har anmält en avvikande åsikt i den här frågan,

och det gör vi fortfarande. Situationen vid Europas södra sjögräns har inte förbättrats utan snarare försämrats under sommaren. Allt fler immigranter söker sig till Europa, och allt fler råkar illa ut.

Jag vill påminna om vad Beatrice Ask sade i en Rapportintervju den 15 juli, då hon påpekade att Frontex huvudsakliga uppgift faktiskt inte är att rädda liv utan att skydda Europas gränser. Till det hör att jag är väldigt orolig för att rätten att söka asyl blir hotad av Frontex insatser. Sammantaget gör detta att jag återigen vill framhålla vår avvikande mening.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Rent tekniskt är den avvikande meningen nu noterad av stenograferna och kommer att synas i protokollet, men eftersom detta är en informationspunkt ställer jag ingen proposition och det blir inget beslut. Det är du med på? Bra.

Anf. 36 HILLEVI ENGSTRÖM (m):

Jag har också en fråga. För en tid sedan läste jag en artikel om en fiskerbåt vid EU:s södra sjögräns som hade tagit emot flyktingar. De fiskarna hade sedan råkat ganska illa ut. Jag undrar om detta är något som statssekreteraren kan kommentera.

Min uppfattning är att rädda liv måste gå före alla andra åtaganden. Det är en märklig signal om de som räddar liv ska råka illa ut.

Anf. 37 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Jag skulle kunna adressera båda synpunkterna i ett andetag, nämligen genom att först konstatera att Frontex i första hand naturligtvis är ett instrument syftande till att upprätthålla grundvalarna för den reglerade invandringen, som vi ju är överens om i Europa. Men till det kommer det förhållande att detta är en komplex legal situation, för här sammanflätas invandringslagstiftning, asylrättsfrågor och sjörättsfrågor.

Det pågår ett arbete i kommissionen såvitt jag kan förstå, och det är min poäng i detta inlägg att man utreder just hur de här olika reglerna hänger samman, till exempel Genèvekonventionen, Solaskonventionen, sjörättskonventionen, asylkonventionen och annat – det är knepig materia.

Jag fick helt nyligen information om att det skulle finnas något problem i Italien, men jag känner inte till detaljerna i det så jag kan inte kommentera det.

Anf. 38 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Jag var precis i Bryssel med socialförsäkringsutskottet. Vi fick lite mer information om de fiskare som alltså räddat livet på immigranter som försökte ta sig till Europa. Fiskarna står nu åtalade för människohandel. Det gör på något vis att som man tolkar det går reglerna gällande detta före internationella sjörättsregler, vad jag förstår. Jag tycker att det är viktigt att Sverige följer detta fall och påpekar att räddandet av liv måste gå före annan lagstiftning.

2006/07:41
14 september

Anf. 39 CARL B HAMILTON (fp):

Fru ordförande! Jag har hållit på med de här frågorna tidigare. Frontex verksamhet mellan till exempel Kanarieöarna och afrikanska kusten och även södra Medelhavet har ju syftat både till att upprätthålla den yttre gränsen och till att se till att i tid upptäcka människor som är i fara ute på havet. Låt oss säga att uppgiften i tv-intervjun var något ofullständig, för det är faktiskt så att Frontex har båda dessa uppgifter.

Sedan tycker jag när det gäller frågan som har tagits upp här av Hillevi Engström och även av Magdalena Streijffert om hur Sverige ser på fiskare som råkar illa ut när de räddar människoliv att den svenska regeringen måste ha en ståndpunkt och kunna ta upp frågan huruvida detta är i enlighet med vad Sverige tycker är rätt och rimligt. Finns det ett svar på den frågan?

Anf. 40 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Nej, jag har inget svar på den konkreta frågan om de italienska fiskarna. Jag har ingen annan information än den som finns i rummet, och det är naturligtvis omöjligt att ha några ståndpunkter kring det. Men det är ju alldeles klart att den internationella sjörätten bjuder att varje sjöman är skyldig att ingripa till räddning för annan sjöman som är i nöd. Det är en helt fundamental och sedan mycket länge fastslagen princip för sjörätt, så är det ju.

Jag tror att det arbete som nu pågår innebär att man just funderar på vilka konsekvenser detta har. Detta får nämligen konsekvenser för asylrättsprövning och andra saker. Jag kan möjligen säga att jag är lite förvånad över att frågan inte har ställts på sin spets tidigare eftersom den kan ju rimligtvis inte vara ny. Möjligen är det så att volymen frågor och problem nu har blivit så stor att det är nödvändigt att adressera frågan i en mer strukturerad form. Men någon mer konkret ståndpunkt än så kan jag inte för dagen formulera.

Anf. 41 MARYAM YAZDANFAR (s):

Det är en oerhört kaotisk situation nere vid Europas södra sjögränser. Av det material vi har tillgång till framgår det att det inte är så att Frontex plockar upp immigranter som far illa och sedan tar dem till Europa och ger dem chansen att söka asyl. Så är det inte, utan man återsänder dem – kanske till oerhört hemska förhållanden utan att ha en aning om vad de här människorna kommer ifrån eller vad man återsänder dem till. All logik säger att Frontex därmed har sagt vad som är deras primära syfte, och det är att försvara Europas gränser mot immigranter som vill använda sig av sin mänskliga rättighet att söka asyl.

Jag tycker att det är viktigt att det framgår när vi diskuterar denna fråga.

Anf. 42 CARL B HAMILTON (fp):

Om vi tar den akuta situationen som du tar upp här som exempel har det varit ett antal tillfällen då man med flygspaning har upptäckt att människor är ute i öppna, små båtar i en riskfylld situation och så har man återfört dem till Senegal eller till någon annan afrikansk stat. Jag menar att man får tolka det som att Frontex har haft en uppgift att rädda de här

människorna men däremot inte att transportera dem så att de kan söka asyl på Kanarieöarna, för att ta det exemplet.

Jag måste säga att jag tycker att det enda rimliga är att ha en väldigt ödmjuk hållning i dessa frågor, för det finns bara dåliga lösningar. Den bästa lösningen är den – men det faller utanför denna diskussion – som Frattini i går diskuterade, nämligen att öka den legala invandringsmöjligheten till Europa, alltså arbetskraftsinvandringen.

Att så att säga komma med en patentrösning att alla människor som ger sig ut på havet och upptäcks av Frontex båtar och flygplan ska ha rätt att sedan transporteras till Europeiska unionen – den hållningen delar jag inte. Jag tror att det är en omöjlig hållning. Det skulle i nästa steg leda till att väldigt många människor ger sig ut på havet. Detta är jättesvårt, men jag tror faktiskt inte att det är en bra lösning att säga att man har rätt att transporteras av Europeiska unionens Frontex.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Jag vill bara vädja till nämnden att börja avrunda debatten i denna mycket viktiga fråga eftersom den just i dag är en informationspunkt och vi inte är i kammaren och inte ska fatta beslut.

Anf. 44 LENA OLSSON (v):

Vi är medvetna om att det är en informationspunkt, men jag vill ansluta mig till Maryam och det hon säger. Vi har haft folk från partiet som har varit nere och tittat på detta. Man har också skrivit en rapport som bekräftar att Frontex förhindrar människor att söka asyl, vilket jag tycker är skrämmande.

Vi har haft en avvikande mening om inrättande i Frontex, och jag vill ha med det i protokollet med tanke på vilken diskussion det har blivit. Jag är medveten om att det är en informationspunkt och inte en beslutspunkt, men jag vill ha med det eftersom jag stöder Maryam i hennes uppfattning.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Då är även det fört till protokollet. Kan vi därmed tacka för informationen i punkterna 5 b och c? Jag finner så!

Vi kommer att återkomma till Frontex om fem–tio minuter eller så med statssekreterare Lind och säkert vid fler tillfällen i nämnden.

Punkt 6 är däremot en beslutspunkt. Den ska vi förresten ta sedan med Gustaf Lind. Den återkommer vi till.

Sista Ask–Graner-frågan är punkt 7 som handlar om skydd av personuppgifter med mera. Det är en fråga om upplägg inför en diskussion – en sådan här lite mjuk införopunkt, så att säga. Jag ska också säga att frågan har varit i nämnden för information i april, så den är inte alldeles ny.

Anf. 46 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Fru ordförande! Rambeslutet om skydd för personuppgifter var uppe som informationspunkt på rådets senaste möte den 13–14 juni och har behandlats i såväl justitieutskott som EU-nämnd inför ett flertal RIF-råd sedan det började förhandlas våren 2006.

2006/07:41
14 september

I Europeiska rådets slutsatser från den 21–22 juni uppmanades rådet att försöka avsluta förhandlingen om rambeslutet under 2007. Ordförandeskapet har vid detta rådsmöte för avsikt att avgöra några frågor där man trots långa diskussioner inte kunnat enas på arbetsgruppsnivå. Att avgöra dessa frågor i rådet ses som en förutsättning för att kunna föra förhandlingarna vidare när det gäller resterande del av dokumentet.

Den första återstående frågan gäller om rambeslutet ska vara tillämpligt på personuppgifter som behandlas uteslutande nationellt eller endast på information som utbyts mellan staterna. Den andra frågan gäller utbyte av information med tredjeland.

Ni har tidigare vid ett flertal tillfällen fått hela bakgrunden till rambeslutet, så jag har tänkt mig att denna gång fokusera på förhandlingsläget gällande de två frågor jag just nämnde.

När det gäller frågan om tillämplighet på nationella uppgifter välkomnar vi förslaget som innebär att rambeslutet inte ska ges nationell tillämpning. Det innebär att rambeslutet tillämpas på behandling av sådana personuppgifter som överförs mellan medlemsstaterna medan personuppgifter som endast behandlas nationellt inte omfattas. Det tycker vi alltså är bra.

Vad därefter gäller utbytet med tredjeland ser det nu ut att bli en lösning där varje medlemsstat själv kan avgöra i vilken omfattning uppgifter ska få lämnas vidare. Det är en lösning som Sverige bejakar.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen och ska gå till beslut. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

I den gemensamma gruppen finns det en övriga-frågor-punkt. Finns det någonting att säga om den, statssekreteraren?

Anf. 48 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Möjligen visar det sig att det är någon fråga som skulle nämnas, fru ordförande. Vid middagen på måndag kväll före mötet kommer ordförandeskapet att ta upp frågan om nominering av en ny antiterrorismsamordnare. Efter terrorattackerna i Madrid antog Europeiska rådet i mars 2004 en deklaration med ett antal åtgärder för att förstärka samarbetet mot terrorism. En konkret åtgärd var utnämningen av en antiterrorismsamordnare inom rådssekretariatet. Först på posten blev den förre nederländske ministern Gijs de Vries. Han avgick tidigare i våras, och det är nu en fråga för generalsekreterare Solana att utse en efterträdare, men så har ännu inte skett. Flera medlemmar tycker att det sänder fel signal om att frågan i sig inte skulle vara prioriterad.

Vi håller med om att det finns ett värde i att ha kontaktpunkter för länder utanför EU och en samordning av aktiviteterna rådet beslutar om så att de kompletterar varandra på bästa sätt.

Om vi vid middagen får ge vår syn på behovet av att utse en ny antiterrorismsamordnare kommer vi att stödja dem som uppmanar Solana att snarast utse en ny antiterrorismsamordnare.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen vad gäller de övriga frågorna på rådsagendan och är då klara med information och samråd inför rådsmötet den 18 september.

Är det något övrigt eller någon A-punkt som statssekreteraren vill säga någonting särskilt om?

Kanslichefen flaggar till exempel här med A-punkterna. Från nr 10 och framåt är de berörda RIF-frågorna. På A-punktlistan finns ju som vanligt allt möjligt. Ni som hörde Carl Bildt försöka kommentera febertermometrar vet vad jag menar. Men är det något som berör just statssekreteraren som är värt att nämna, eller något övrigt?

Anf. 50 CARL B HAMILTON (fp):

I riksdagen har vi ju konflikter, men vi är också ett organ som ska lösa konflikter. Jag tycker att det är onödigt om det finns en dålig stämning kvar efter Sonia Karlssons fråga om detta med lagval. Jag hoppas att Justitiedepartementet, om det är så att Sonia Karlsson vill ha ytterligare information i lagvalsfrågan, hjälper henne att få det svaret på ett tillfredsställande och fylligt sätt.

Vi ska ha konflikter, men vi ska också lösa dem och försöka undvika att de uppstår i onödan.

Anf. 51 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Får jag då förtydliga att det alltså inte finns något annat svar på den frågan för dagen än att Sverige inte har någon annan position än att de här reglerna är onödiga.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Jag kan gärna också förtydliga att nämnden var enig när frågan var uppe i nämnden – riktigt enig, sådär så att vi satt och sa det till varandra för att markera för varandra och protokollet. Det är inget tvivel om det. Möjligtvis fanns det tvivel om var på agendan frågan skulle tas upp. Det ber jag personligen om ursäkt för i så fall.

Vill Sonia Karlsson återkomma till den frågan nu, eller är du nöjd med svaren du har fått tidigare? Är det något annat övrigt gällande RIF-ärenden som du vill ta upp är du varmt välkommen att göra det här!

Anf. 53 SONIA KARLSSON (s):

Jag är nöjd med statssekreterare Magnus Graners svar just att det står här i första hand, och i andra hand är det alltså nej – att vi står kvar vid svensk uppfattning även om vi är ensamma. Och då avgör ju vi frågan nu som kräver ett enhälligt beslut, så det är jag nöjd med.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Jag är också säker på att statssekreteraren och statsrådet återkommer om det händer en massa nytt i frågan. Statssekreteraren nickar! Då tackar vi statssekreterare Graner med medarbetare så mycket för i dag och önskar er lycka till på rådsmötet.

2 § Rättsliga och inrikes frågor

Statssekreterare Gustaf Lind

Återrapport från ministerrådsmöte den 12 och 13 juni 2007

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 18 september 2007

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statssekreterare Gustaf Lind med medarbetare välkomna för behandling av de frågor på RIF-rådet som är relaterade till Tobias Billström och Gustaf Lind.

Vi har först punkt 2 på den gula agendan, alltså återrapporten från rådsmötet den 12 och 13 juni. Den rapporten är tidigare utsänd, men jag ställer samma fråga till Gustaf Lind som jag ställde till Magnus Graner, nämligen om det är något särskilt statssekreteraren vill nämna med anledning av återrapporten i just de frågor som berör statssekreterarens område.

Anf. 56 Statssekreterare GUSTAF LIND:

Jag kan ta upp den lite muntligt också för att illustrera det hela.

Jag ska börja med att hälsa från statsrådet som är i Lissabon på en konferens om legal migration som ordförandeskapet arrangerar. Han kunde därför tyvärr inte komma just i dag.

Om vi börjar med det senaste RIF-rådet den 12 och 13 juni kan vi konstatera att man då nådde en politisk överenskommelse om VIS-förordningen. Just nu arbetar juristlingvisterna med att få alla detaljer på plats innan man kan anta den här förordningen.

Kommissionen presenterade också ett förslag till direktiv om påföljder för arbetsgivare som anställer medborgare från tredjeland som olagligt vistas i en medlemsstat. Vi uppmärksammade rådet på att vi redan har ett nationellt regelverk i Sverige för sådana här saker. Ändå kunde det här förslaget vara intressant.

Det vi också noterade var att det här förslaget innehåller samma problematik som vi har sett i ett antal andra direktivförslag, nämligen mer eller mindre detaljerade straffbestämmelser inom ramen för ett förstape-larinstrument. Det vi gjorde var att vi betonade att enligt svensk uppfattning omfattas inte straffrätt av EG:s behörighet, utan de straffrättsliga frågorna ska regleras i tredjepe-larinstrument. Här avvaktar vi EG-domstolen i fartygsföreningensmålet.

Det jag också kan nämna är att Irakproblematiken, som vi arbetar mycket med, var uppe på dagordningen. Vi välkomnade kommissionens fortsatta arbete för gemensam asylpraxis, liksom budgetlinjen om stöd till länder som upplever ett särskilt migrationstryck och även beslutet om humanitär hjälp till regionen, vilket vi tycker är positivt. Den diplomatiska dialogen med regeringar i regionen bör intensifieras i syfte att säkerställa att humanitärt bistånd kommer fram till behovande.

Vi välkomnade också den EU-gemensamma vidarebosättningsansats som kommissionen har föreslagit. Vidarebosättning tycker vi är ett viktigt instrument för att avlasta länderna i regionen och att man kan ta ett konkret ansvar för särskilt sårbara grupper.

Sist men inte minst kan jag också nämna att Malta redogjorde för sin del av Medelhavsproblematiken. Mot bakgrund av landets geografiska

läge och något begränsade storlek får de dra ett väldigt stort lass när det gäller sjöräddningsoperationer och inströmning av asylsökande och olagligt invandrade människor. Ordförandeskapet har valt att ta upp den här frågan till det kommande rådet, och jag kommer att återkomma till den om ett litet tag.

2006/07:41
14 september

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och lägger rapporten till handlingarna.

Vi går in på information och samråd inför rådsmötet den 18 september och tar den blå agendan ett varv till. Vi brukar ta A-punkterna allra sist, om det är något att säga om någon av dem.

Den första Billström-Lindska frågan är punkt 3, nämligen information om den tredje rapporten om ömsesidig viseringsfrihet.

Anf. 58 Statssekreterare GUSTAF LIND:

Viseringsreciprocitet, ett ord som är ganska svårt att ta i munnen ibland, mer för att det är komplicerat att röra på munnen kanske än för att det är komplicerat att genomföra det. Ursäkta utläggningen! Det innebär att alla EU-medborgare ska åtnjuta viseringsfrihet till alla länder vars medborgare kan resa till Schengenområdet utan krav på visering.

I januari respektive oktober 2006 presenterade kommissionen två olika rapporter där man redogjorde för hur man satte press på tredjeländer som inte tillämpade ömsesidiga viseringsregler. Kommissionen förväntas under 2007 presentera en tredje rapport om de senaste åtgärderna som har vidtagits till följd av reciprocitetsmekanismen. Vi välkomnar en tredje rapport och en uppdatering från kommissionen.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen i den frågan och går vidare till punkt 4. Det är en beslutspunkt om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland.

Den frågan har, som statssekreteraren bergis kommer att berätta alldeles strax, förhandlats under ganska lång tid. Eftersom det är många som är nya sedan i höstas bad kansliet Justitiedepartementet om en uppdatering om läget och fick en ny promemoria som sändes ut med utskick 2 i går. Den hoppas jag att framför allt specialintresserade har hunnit ta del av.

Den här frågan har också varit uppe i nämnden inför RIF-rådet i juni. Då fanns det majoritet för regeringens ståndpunkt med en avvikande mening från mp.

Anf. 60 Statssekreterare GUSTAF LIND:

I rådet pågår det behandling av kommissionens förslag till förordning i syfte att ändra förordningen EG 1030/2002 om enhetligt utformade uppehållstillstånd i syfte att införa ny biometrisk teknik i tredjelandsmedborgares uppehållstillstånd. Det gäller alltså biometri på ansiktsbild som vi har i våra pass redan i dag, och det kommer att bli på två fingrar också i framtiden.

Införandet av biometriska kännetecken är ett viktigt steg i arbetet för att införa nya element för att skapa en tillförlitligare koppling mellan

innehavaren och det enhetligt utformade uppehållstillståndet. De tekniska aspekterna av det här behandlas parallellt med de legala aspekterna i rådet. Det här förslaget har behandlats vid RIF-rådet den 12 juni också.

Sverige är positivt till att införa biometri i det harmoniserade uppehållstillståndskortet, eftersom en tillförlitligare koppling skapas mellan innehavaren och uppehållstillståndet.

Anf. 61 MEHMET KAPLAN (mp):

Fru ordförande! Införande av biometri utöver de skäl som statssekreteraren framför när det gäller just koppling mellan innehavare och det enhetligt utformade uppehållstillståndet öppnar också vägen, vilket vi tidigare från Miljöpartiets sida har noterat, för ett integritetsskydd som kommer att bli som ett såll. Vi kommer med den överföring som sker mellan länder i fråga om den här typen av information att ta bort en del av den rättssäkerhet som tidigare har varit väldigt viktig för Sverige.

Vi vidhåller vår avvikande mening.

Anf. 62 LENA OLSSON (v):

Jag vill bara anmäla avvikande mening också från Vänsterpartiet.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende och noterar avvikande meningar från mp och v.

Detta om punkt 4. Punkterna 5, 6 och 7 är behandlade med Magnus Graner. Jag ska fråga Gustaf Lind för ordningens skull om det är någon särskild övrig fråga som statssekreteraren förutser berör just honom eller statsrådet och som han i så fall vill kommentera.

Anf. 64 Statssekreterare GUSTAF LIND:

Punkten 5 är delad mellan Magnus Graner och mig.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Då kan vi backa dit för en stund. Jag kan säga att vi redan har behandlat den. Men det kanske vi får anledning att göra igen.

Anf. 66 Statssekreterare GUSTAF LIND:

Det är så att den här punkten består av två delar. Jag misstänker att Magnus i första hand redogjorde för den andra delen. Den första delen faller under migrationsministerns ansvar därför att den tar sikte på asyl- och migrations...

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Nu tänker du på Frontex.

Anf. 68 Statssekreterare GUSTAF LIND:

Ja, jag trodde att det var punkten 5.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Nej, dit har vi inte kommit än.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Förlåt vår förvirring! Punkt 5 på RIF-rådets agenda var en Europadag mot dödsstraff, som förvånade oss något.

Anf. 72 Statssekreterare GUSTAF LIND:

Jag lovar att migrationsministern inte har ansvaret för den saken. Men jag kan säkert göra ett allmänt uttalande.

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Då hoppar vi över det just nu. Är det någon övrig fråga på RIF-rådet som det finns anledning för Gustaf Lind att kommentera? Nej.

Då går vi till mötet med den gemensamma kommittén på minister-nivå. Då är det mycket riktigt så att punkt 5 a under Frontex, det vill säga den aktuella situationen vid den södra sjögränsen, enligt våra noteringar är en typisk Billström–Lind-fråga. Vi har alltså behandlat punkterna b och c som informationspunkter, men visst kan Gustaf Lind nämna något om dem också om han vill. Det vi framför allt har framför oss är dock beslutsfrågan 5 a där utkast till slutsatser kom med utskick 2.

Anf. 74 Statssekreterare GUSTAF LIND:

Vi delar som sagt var Frontexfrågorna. Det är Magnus Graner och Beatrice Ask som har ansvar för Frontex. Men i och med att den här delen har att göra med asyl och migration i första hand tänkte jag hantera den.

Innan jag går in på själva rådsslutsatserna tänkte jag säga något kort om bakgrunden. Ni vet ju att allt fler människor lämnar Afrika till sjöss under mycket besvärliga förhållanden för att försöka ta sig till Europa. De här människorna utsätter sig för väldigt stora risker, och det är ett tragiskt faktum att det är väldigt många som skadas eller förolyckas på vägen hit.

Det är också så att de här migrant- och flyktingströmmarna skapar ett väldigt stort tryck på medlemsstaterna i Medelhavet, i synnerhet för de små medlemsstaterna där. Den här allvarliga situationen har lett fram till att ordförandeskapet har valt att lägga fram ett förslag till rådsslutsatser om den södra sjögränsen.

Förslaget har behandlats i Coreper och accepterats av samtliga medlemsstater. Ni har ju fått det här dokumentet er tillsänt, men jag vill ändå nämna någonting om innehållet.

Det här förslaget till slutsatser innehåller till exempel skrivningar om att rådet inbjuder medlemsstaterna att i en anda av solidaritet och delat ansvar på bilateral grund stödja enskilda medlemsstater som står under hårt tryck orsakat av faktorer såsom geografiskt läge. Det står också att man ska uppmuntra kommissionen och medlemsstaterna att fortsätta och intensifiera samarbetet med tredjeländer.

Rådet uppmuntrar medlemsstaterna att använda gräns-, flykting- och återvändandefonderna bättre. Man uppmuntrar medlemsstaterna och Frontex att i samarbete med FN:s flyktingkommissarie och International

Organization for Migration, IOM, diskutera hur man skulle kunna arbeta med gränskontroll och övervakningsoperationer så att särskilda hänsyn tas till migranternas rätt till värdig behandling och möjlighet att söka internationellt skydd.

Man bjuder också in kommissionen och medlemsstaterna att diskutera utvecklingen av speciella asylexpertgrupper för att hitta lösningar på hur man ska kunna stödja medlemsstater i extrema situationer.

För svensk del är frågan om kontroll av EU:s yttre gränser och Frontexsamordning av operationer på Medelhavet viktig. Vi tar frågan på stort allvar. Vi kommer även i fortsättningen att bevaka att internationella konventioner följs och möjligheten att söka asyl värnas.

Anf. 75 HILLEVI LARSSON (s):

Det står väldigt tydligt i papperen att möjligheten att söka asyl ska värnas och att internationella konventioner ska följas. Samtidigt har det i en tidigare diskussion vi har haft här känts lite svävande vad som egentligen gäller. Frågan är: Gäller bara rätten att söka asyl när man väl har landat på europeisk mark? Det förs också en diskussion om att flyktingar återförs till sina hemländer innan de har nått kusten och att Frontex till och med har haft det som uppdrag att se till att de inte ska nå kusten och därmed kunna söka asyl.

När det gäller internationella konventioner kan man väl ändå säga att sjörätt är en internationell konvention. Vi har tidigare diskuterat att fiskare nu står åtalade för att ha räddat livet på flyktingar i sjönöd. Jag tror att det är rätt viktigt att vi framhåller, speciellt med tanke på att det står så tydligt i papperen, och verkligen visar övriga EU-länder att vi står för linjen att konventioner ska följas.

Anf. 76 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Precis som Hillevi tar upp är det viktigt att veta vad Frontex roll är. Det har ibland varit lite oklart. Det är att värna asylrätten, men det kommer rapporter, som Hillevi nämnde, om att människor skickas tillbaka utan möjlighet att söka asyl. I somras kom det också ett reportage om att Frontex inte får rädda liv, vilket är anmärkningsvärt. Kommissionären föreslog att det kanske ska föras in i Frontex arbetsuppgifter i och med att det är väldigt märkligt att de inte skulle få göra det om immigranter håller på att drunkna.

Den andra fråga jag har rör de här punkterna. De ser väldigt bra ut, och jag har en fråga som gäller den fjärde punkten angående UNHCR:s roll. Jag tycker att det är jättebra om de är med. Problemet är att de är underfinansierade.

Min fråga är: Finns det någon möjlighet, eller har man tänkt, att de ska få resurser till att få vara en del av detta?

Anf. 77 Statssekreterare GUSTAF LIND:

Jag kan börja med fallet med fiskarna. Jag har också läst om det i medier, men vi vet inte exakt vad som har hänt i det här fallet. Man får säga rent generellt att havsrätten har en mängd olika regler. Det är en del av internationella konventioner som stater måste följa, och där finns plikt att man ska rädda människor i nöd. Flyktingkonventionen, också en internationell konvention, innehåller regler om att man ska ha rätt att söka

asyl. I EU finns ett arbete just nu. Ni får ursäkta att jag har ett litet specialintresse här, för jag är folkrättsjurist själv. De här konventionerna hakar inte riktigt i varandra, utan de har regler som ibland är svåra att tolka och går emot varandra. Om man ska rädda någon i sjön ska man ta vederbörande till närmaste hamn, står det i sjörätten till exempel. Det finns ett arbete i EU där man studerar hur havsrätten och flyktingrätten ska kunna tillämpas tillsammans på ett vettigt sätt. Det låter väldigt konstigt att man inte ska rädda liv till exempel – absolut. Det arbetet pågår.

Sedan pågår ett annat arbete parallellt med det här. Man har en redaktionskommitté som håller på att göra en handbok för Frontexoperationer. De ska ha regler för hur man ska agera i olika situationer. Den svenska representanten Johan Alfredsson i redaktionsrådet har precis inlett sitt arbete med ett första möte. Det här är någonting som vi kommer att jobba med under året som kommer väldigt noggrant, men vi har inte svar på alla frågor och ingen handbok färdig just nu.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Då vill jag tacka särskilt för det svaret. Jag ska säga apropå att frågan är delad att vi hade en diskussion om den här frågan även med statssekreterare Graner. Vi ser fram emot ytterligare information i denna fråga vartefter den kommer fram, just när det gäller konflikten mellan sjörätten och Frontex tillämpning. Det är alldeles utmärkt att statssekreteraren har specialintresset och även kunskapen. Vi är mycket nyfikna.

Anf. 79 LENA OLSSON (v):

Fru ordförande! Magdalena ställde en fråga här om finansieringen av UNHCR. Jag skulle bli glad om du redogjorde för det. De behöver en förstärkning av resurser.

Anf. 80 Statssekreterare GUSTAF LIND:

Sverige är en av de största finansiärerna av UNHCR. Det är väl en kvarts miljard de får per år. Vi öronmärker inte våra pengar till UNHCR. Det är någonting som UNHCR är väldigt glada över, det ger dem frihet att använda dem där de behövs bäst.

Anf. 81 LENA OLSSON (v):

Men det är också fler länder som omfattas. Frågan är hur mycket förstärkning man får för att kunna genomföra detta.

Anf. 82 Statssekreterare GUSTAF LIND:

För det mesta är det vi som kanske främst värnar UNHCR. Vi lyfter fram dem hela tiden och jobbar ambitiöst med vidarebosättningar med UNHCR-argument. Det är självklart att vi försöker uppbåda så mycket stöd för UNHCR som möjligt. Det innebär förhoppningsvis i förlängningen att folk betalar mer pengar till UNHCR.

Sedan är frågan vilken omfattning UNHCR ska ha i det här. Det viktiga är att UNHCR är med i redaktionskommittén, vilket de är, och är med och utformar reglerna. Men sedan gäller det att skapa ett robust regelverk som tillämpas av Frontex och som tar hänsyn till flyktingrätt, havsrätt och alla andra delar.

Det handlar inte om så där enormt stora UNHCR-satsningar, utan här måste de komma in som experter, och de har en övervakande roll gentemot sina medlemsstater och annat. Jag tror att de har möjlighet att hantera det relativt väl.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Är nämnden redo att gå till beslut om slutsatserna om den aktuella situationen i södra sjögränsen? Jag finner så. Då finner jag sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Det var punkt 5 a. Även punkt 6 är en Billström-Lind-fråga, men den är i sak identisk med punkt 4 på RIF-rådets agenda, som vi ganska nyligen beslutade om. Jag tänkte faktiskt gå rätt på beslutet och konstaterar återigen att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Är det några övriga frågor i den gemensamma kommittén som statssekreteraren vill lyfta fram?

Anf. 84 Statssekreterare GUSTAF LIND:

Nej.

Anf. 85 ORDFÖRANDEN:

Är det något övrigt eller någon A-punkt som statssekreteraren vill kommentera?

Nej, jag finner inte så.

Är det någon av ledamöterna som önskar ställa en övrig fråga om övrigt till statssekreteraren? Jag finner inte så.

Då tackar vi statssekreteraren med medarbetare för i dag och önskar lycka till på rådsmötet.

Innehållsförteckning

2006/07:41
14 september

1 § Rättsliga och inrikes frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statssekreterare MAGNUS GRANER	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 4 Statssekreterare MAGNUS GRANER	2
Anf. 5 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	2
Anf. 6 Statssekreterare MAGNUS GRANER	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 8 Statssekreterare MAGNUS GRANER	3
Anf. 9 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 10 Statssekreterare MAGNUS GRANER	3
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 12 HILLEVI ENGSTRÖM (m).....	5
Anf. 13 Statssekreterare MAGNUS GRANER	5
Anf. 14 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 15 Statssekreterare MAGNUS GRANER	5
Anf. 16 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 17 Statssekreterare MAGNUS GRANER	5
Anf. 18 SONIA KARLSSON (s)	6
Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 20 Statssekreterare MAGNUS GRANER	6
Anf. 21 SONIA KARLSSON (s)	6
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 23 SONIA KARLSSON (s)	6
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 25 Statssekreterare MAGNUS GRANER	7
Anf. 26 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 27 Statssekreterare MAGNUS GRANER	7
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 29 Statssekreterare MAGNUS GRANER	7
Anf. 30 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 31 Statssekreterare MAGNUS GRANER	8
Anf. 32 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 33 Statssekreterare MAGNUS GRANER	8
Anf. 34 MARYAM YAZDANFAR (s).....	8
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 36 HILLEVI ENGSTRÖM (m).....	9
Anf. 37 Statssekreterare MAGNUS GRANER	9
Anf. 38 MAGDALENA STREIJFFERT (s)	9
Anf. 39 CARL B HAMILTON (fp)	10
Anf. 40 Statssekreterare MAGNUS GRANER	10
Anf. 41 MARYAM YAZDANFAR (s).....	10
Anf. 42 CARL B HAMILTON (fp)	10
Anf. 43 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 44 LENA OLSSON (v).....	11
Anf. 45 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 46 Statssekreterare MAGNUS GRANER	11
Anf. 47 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 48 Statssekreterare MAGNUS GRANER	12

Anf. 49	ORDFÖRANDEN	13
Anf. 50	CARL B HAMILTON (fp)	13
Anf. 51	Statssekreterare MAGNUS GRANER	13
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	13
Anf. 53	SONIA KARLSSON (s)	13
Anf. 54	ORDFÖRANDEN	13
2 §	Rättsliga och inrikes frågor	14
Anf. 55	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 56	Statssekreterare GUSTAF LIND	14
Anf. 57	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 58	Statssekreterare GUSTAF LIND	15
Anf. 59	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 60	Statssekreterare GUSTAF LIND	15
Anf. 61	MEHMET KAPLAN (mp)	16
Anf. 62	LENA OLSSON (v)	16
Anf. 63	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 64	Statssekreterare GUSTAF LIND	16
Anf. 65	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 66	Statssekreterare GUSTAF LIND	16
Anf. 67	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 68	Statssekreterare GUSTAF LIND	16
Anf. 69	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 70	Statssekreterare GUSTAF LIND	17
Anf. 71	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 72	Statssekreterare GUSTAF LIND	17
Anf. 73	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 74	Statssekreterare GUSTAF LIND	17
Anf. 75	HILLEVI LARSSON (s)	18
Anf. 76	MAGDALENA STREIJFFERT (s)	18
Anf. 77	Statssekreterare GUSTAF LIND	18
Anf. 78	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 79	LENA OLSSON (v)	19
Anf. 80	Statssekreterare GUSTAF LIND	19
Anf. 81	LENA OLSSON (v)	19
Anf. 82	Statssekreterare GUSTAF LIND	19
Anf. 83	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 84	Statssekreterare GUSTAF LIND	20
Anf. 85	ORDFÖRANDEN	20